

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opus pulcherrimu[m] de tribus vsitatis christianoru[m]
actibus: oratione videlicet: ieiunio [et] elemosyna**

Guntherus <Parisiensis>

Basilee, 1507

VD16 G 4140

Quarta differentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30791

et i pūcto ad inferna descēdūt.
¶ Ad amorē dei tria nos inuiv
 tant: remissio peccatorū: colla
 tio meritōz: certitudo pmissio
 rū. De pmo aplūs: Gratificā
 uit nos de^o in dilecto filio suo/
 in quo habem^o remissionē pec
 catorū. De scdo idē: Quid em̄
 habes quod non accepisti. De
 tertio alibi q̄z dicit: Cert^o sum
 qz potens est depositū meū ser
 uare in illū diē. i. iudex. **¶** Ad re
 gni desiderū s̄l r̄ tria incitant:
 societas angeloz: immensitas
 p̄miorū: eternitas gaudiorum.
 De pmo dñs in euāgelio: Con
 fitebit̄ eū fili^o hoīs in regno pa
 tris sui z sc̄toz angeloz. De se
 cundo psalmista: Quā magna
 multitudo dulcedinis tue quā
 abscondisti timentibz te. De ter
 tio ait Esaias: Leticia sempit̄
 na erit eis. **¶** Odiū q̄z pcti tria
 nobis exaggerare debēt: fedis
 tas culpe: vuln^o anie: damnū
 innocentie. Un̄ paul^o dicebat
 his q̄s p feditatē culpe in odiū
 pcti volebat adducere: Quem
 fructū habuistis tunc in his in
 q̄bz nūc erubescitis. De vulne
 re pcti in aīa dicit Esaias p̄phe
 ta: Ulnus z liuor z plaga tu
 mens. De damno innocentie io
 hannes in Apocal. Memento
 vnde excideris/ z age peniten
 tiā. **¶** Timorē supplicij tria no
 bis incutere p̄nt: demonū socie
 tas: penaz acerbitas: malozū
 perennitas. Hec oia notant̄ in
 eo qd̄ reprobi audituri sūt: Ite

maledicti in ignē eternū q̄ p̄pa
 rat^o est diabolo z angelis eius:
 Per ignē em̄/ acerbitas pene:
 per eternū/perennitas: per dia
 bolū z angelos ei^o/ demonū so
 cietas designatur.

Quarta differentia.

Nunc ad q̄rtā differentiā
 veniam^o/ quā p̄pter de
 fectū vocabuli sub hac
 circūlocutione placuit explica
 re: Pro salute aīe/ v̄l his q̄ ad
 illā p̄desse possunt. Sic em̄ in
 p̄missa diffinitioe positū est. Et
 notandū qz circūlocutio duaz
 plurū ve dictionū (quam greci
 amphilogiā vocant) q̄nqz po
 nit̄ p vno noīe iā inuento: vt s̄
 p eo nomīe iam inuento qd̄ est
 rōnale/ in hoīs diffinitioe post
 aīal/ qd̄ est genus: hec structu
 ra dictionū q̄ est rōis capax po
 nere: siue ista/ aptū rōe vti/ v̄l
 qd̄ est aptū vti rōne. Quāz aut̄
 hmōi amphilogia vicē supplet
 vni^o vocabuli nōdū inuēti: vt
 si p̄fatu nomē videlicet rōna
 le/ nōdū esset inuentū: z loco il
 lius aliq̄ illaz circūlocutionū
 necessario ponere. Sic q̄ hec
 tota amphilogia s̄boz: p salu
 te anie/ vel his q̄ ad illā p̄desse
 possunt/ p vno debet accipi vo
 cabulo/ qd̄ nōdum quidem in
 uentū est: seu qz nōdum ita pla
 cuit vsui/ penes quē arbitriū ē
 z ius et norma loquēdi: seu qz
 nō facile fieri potuit/ vt vnum
 nomen tot dictionū significā

tiones exprimeret. De illis qz
 duabz vocibus: videlicet/ diui
 ne/ pietatis: idem rōnis est: vt
 ambe simul in orōis diffinitio
 ne. p vno differentie vocabulo
 qd nōdum qdē inuentū sit/ ne
 cessario posse intelligant. Et
 hec qdem satis (vt credim⁹) di
 ligentē exp̄ssa sūt: tum/ vt si qd
 tale in scripturis occurrerit /
 facilius innotescat: tū ne quid
 in eius rei diffinitione quā tra
 ctare volum⁹/ relinquere ob
 scurū: p̄sertim cū ex ea diffini
 tio dicta sit/ q̄ rē velut cert⁹ q̄
 busdā finibz circūscriptā diffi
 nit ac terminat: vñ ⁊ a philoso
 pho termin⁹ appellat. ¶ Nunc
 hui⁹ differentialis amphibologie
 sensum curem⁹ inspicere. Pro
 salute (inqt) anie: vel his q̄ ad
 illā prodesse possunt: qz siue sa
 lute anime/ seu corporis: siue
 vtriqz necessaria: vt virtutes ⁊
 rerū temporalium facultates/ de
 bito mō imploraueris: omnia
 ad vnū finem referri manifestū
 est. Nam sicut ad recte viuendū
 instrumentū anime corpus
 est: adminicule s̄o corporis ex
 trinseca bona: ita primū quidē
 ac principaliter/ pro salute ani
 me nobis orare preceptū est: se
 cundario etiaz p incolumitate
 corporis/ ⁊ alijs temporalib⁹
 postulare: nō iubemur vtiqz: s̄
 neqz phibemur: dicente dño:
 Primū querite regnū dei ⁊ iu
 sticiā eius/ ⁊ hec omnia adicien
 tur vobis. Quicqd autē aliud

Matth. 6.

ab ist⁹ postulare tentauer⁹: aut
 superfluū est: aut nociuū: aut
 pestiferū: aut etiaz execrabile.
 Superfluū qdem: vt si multas
 petis facultates/ cum paucis
 possis esse content⁹. Nociuū: si
 peccandi materiā: vt in formo
 sa vxore. Pestiferū: vt mortem
 inimici. Execrabile: vt eternaz
 eius anime pditionē. Quapro
 pter dñico instructi p̄cepto/ re
 gnū dei. eternā beatitudinem
 omī precū instātia postulem⁹:
 cetera si desin⁹: aut eius proui
 dentie relinquam⁹ (q̄ optime no
 uit qd nobis expediat) aut si pe
 tere volūm⁹/ ad hec tm̄ peten
 da sunt/ vt eorū vsum ad obti
 nendū illō quo fruendū est: id
 est vitā eternā q̄ de⁹ est refera
 mus. Eternis q̄ppe bonis: vel
 pot⁹ eterno bono: vnū em̄ tm̄
 est: ⁊ illud de⁹: eterno inqz bo
 no iubemur frui/ temporalib⁹
 vti cōcedit. ¶ Est autē frui/ amo
 re inherere alicui rei tm̄ p̄ter se
 ipsam: qd in solo deo fieri de
 bet: qui solus p̄ter se tm̄ nō p̄
 p̄ter aliud diligendus est: cete
 ra s̄o omnia p̄ter deū. Uti au
 tem est/ id qd in facultatem ve
 nerit referre ad obtinendū illō
 quo fruendū est: alioquin non
 iam vti/ sed abuti recti⁹ appel
 labitur. Si igit omnia que in
 temporalibz recte diligunt⁹ pro
 p̄ter solum deū diligēda sunt/
 de⁹ aut p̄ter seipm: patet vtiqz
 in omnibz que ordinate diligit⁹
 mus/ causaliter (vt ita loqui li

Quid sit
frui.

Quid sit
vni.

ceat) nil aliud diligi q̄ deum. Nam sicut is qui spe laudiset corone pugnauerit/quam sibi ab impatore certus expectat: nō tam artem pugnandi v̄l arma q̄bus v̄tit/ q̄ ipsum impatorē cui gratia hoc agit/a quo r̄ p̄mū p̄stolat/diligere dicēd̄ est: ita i oibz q̄ p̄f̄ deū diligim̄ deū diligere sum̄ arbitrandi.

Epilogat diffinitionem. Capl̄m vltimū p̄mi lib.

Nunc si placet ad rei euidentiā ea que in diffinitione passim displa sunt: cōpendioso ac breui recolligamus epilogo. Oratio itaqz nomine generali dicta est imploratio: p̄ eo q̄ i om̄i orōne regulariter aliqd̄ implorare intendimus. Diuine h̄o pietatis adiectum est: ne quid ab alio q̄ a deo orando petendū putes: et hoc tale qd̄ r̄ tu pie petere possis/ r̄ ille misericordis largiri. Regularis aut̄ esse debet orō: vt in sinu fiat catholice veritatis. Propensa h̄o. i. studiosa r̄ attenda: p̄ salute anie v̄l ad illā p̄tinentibz: vt nihil qd̄ ab ea vel impediāt v̄l auertat: immo etiā quod ad ip̄am nō adiuuet atqz p̄moueat orādo postulet.

Liber secundus: de cōtentis in oratione incipit.

Sed qm̄ longa h̄o in dagine qd̄ congrue dicat̄ oratio/ put fieri potuit q̄stū ē: nūc ad ea q̄ de ip̄a

nō min̄ cōmode dici posse vidēz/ libet p̄cedere. Inter q̄ p̄mo vidēdū est qd̄ cōtineat orō. Cōtinet aut̄ h̄/ q̄s petat/ qd̄ petat/a q̄ petat/ cui petat/ q̄re petat/ r̄ q̄lit̄ petat. Hec itaqz cōtinet r̄ cōplectit̄ orō: nō tāqz partes suūpi: nullū em̄ eoz i orōne poni solet: s̄ tāqz p̄tes materie sue: qm̄ hec oia sūt collecta materia sūt orōis: r̄ i illis r̄ circa illa p̄fat̄: r̄ de illis agit orō: eaten̄/ vt si vnū deesse cōtingerit/ ne orō qd̄ valeat appellari. Sūt alie p̄tes orōis tā simplicis q̄ cōposite: q̄z iā aliq̄s assignauim̄: cū dicerem̄ tot eē p̄tes orōis catholice q̄t petid̄es. Qd̄ qd̄ de cōposita tm̄ orōne intelligi debet. Nā orō alia simplex: alia h̄o cōposita reperit̄. Simplex ē illa q̄ vno tm̄ h̄o de p̄catiuo explicat̄: siue vnū solū sit qd̄ ea petit̄: vt h̄: De p̄pici us esto mihi pctōri: siue p̄la: vt si dicas: De da mihi veniā peccatorū r̄ vitā efnā. Et h̄ qd̄ ad exemplū cathogorice p̄ponis q̄ vno tm̄ h̄o idicatiuo enūciat̄ quā r̄ logici simplicē vocāt: siue illd̄ h̄bū vnū solū copulet: vt socrates ē music̄: siue p̄la/ vt socrates ē music̄ r̄ grāmarius. Sitr̄ vtraqz istaz simplex est: siue dicas: tullius videt socrate: siue tullius videt socrate r̄ platonē. Cōpositā aut̄ dicim̄ orationē/ q̄ pluribz h̄bis de p̄catiuo explicat̄: vt si dicas: Deus p̄pici esto mihi pctōri: da veniā

Luce. 18